

Тамара Сарафијановић Шћепановић
БИЛО ЈЕДНОМ НА МАТУРСКОЈ ВЕЧЕРИ

Уредник
Зоран Колунџија

Тамара Сарафијановић Шћепановић

БИЛО ЈЕДНОМ НА МАТУРСКОЈ ВЕЧЕРИ

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Пролог

*Водим бабу на њазар да је њродам за динар,
иди бако куда знаш, мени више не њребаш!*

Са чврсто везаним повезом преко очију, једва одржавајући равнотежу, осетила је како је додирује безброј руку.

„Скинућу мараму!“

„Бићеш кажњена!“

Потом је осетила прсте који су је стезали као клешта, доле, испод сукње. У моменту је стргла повез са очију. Ни тада, није видела ништа у мрклом мраку. Само се чула дрека, цика и гласни повици „Казна! Казна!“

Окретали су је брзо. Неко јој је подметнуо ногу. Када је пала, јато лешинара се обрушило на њу, цепавши јој сурово одећу. Кад је остала нага чуло се: „Ево и мачкице!“

Вриштала је из све снаге. Неко је бацио на њу велики џемпер, који је обукла, ућуткана и осрамоћена. Држала је чврсто џемпер уз скупљене ноге и тихо плакала.

Две шаке су је целу зграбиле и подигле увис.

„Ломи, ломи!“ Галама је надјачала и музику.

У читавом метежу, тај, један глас, неће заборавити.

„Сад си моја!“

„Пусти ме!“

„Ја сам имао среће.“

„Шта?!“

„Ја сам те извукао. Из шешира. Имам срећну руку. Видећеш.“

„Штрокави, пусти ме, молим те. Од пића и дроге не знате шта радите. Уразуми се! Немој да ме повредиш!“

„Шшшшш... Уживаћеш.“

„Неее!“ Отимала се свом снагом, гребала га и шутала ногама.

„Моје око! Змијо! Сад ћеш ме запамтити!“

Одвукао ју је у хладан, мемлав подрум и бацио је на хладан бетон.

*

Нуша је узела микрофон. „Ово је врхунац наше забаве.“

„А где су Штрокави и Ана?“

„Тамо где и треба да буду. Аплауз, молим!“

„Нуша! Нуша!“

„Још гласније!“

„Нушааааа!“

„Наши голупчићи су на сигурном, како сам и планирала, тако да ми можемо да наставимо са забавом.“

„А да вирнемо и погледамо голупчиће... Или припомогнемо, ако треба“, заплитали су дечац језиком.

„Уздам се у Штрокавог. Од свих вас штрокаваца, изабрала сам најгорег. Где је микрофон? Хоћу да се ори!“

Види шџа смо њи урадили од ћерке мама!

*

Њена тама, постаће њихова мора, кад се најмање буду надали. Мораће да је погледају у очи. Тада ће бити скинута карневалска маска, и почеће да пуцају сви односи у којима нема истине.

*

Изолда

*

„А шта раде моје буткице луткице?“

Изолда је ушла у спаваћу собу, ставила ташну на комоду и мирно рекла: „Прекини везу.“

„Ма, није нико... Добро. Она је. Нема она луткице.“

„Душане!“

„Ево! Прекидам. Зашто прислушкујете госпођо?“

„Ушла сам у своју кућу.“

„И? Да чујем пресуду?“

„Да се иселиш.“

„Када?“

„Што пре.“

„Е, сад... Ташта, она ме не чуди. Али, твој патријархални, традиционални татица... Не, не! Не верујем ти, Изолда.“

„Мислиш да ће мој отац допустити да му неко бије дете?“

„Шта? Показала си му модрице?“

„То је био једини начин. Имаш два дана! Two days, zwei Tage, dos días, due giorni, deux jours, два дня...“

„Олива! Не маши ми с та два прста!“

*

Изолда је изула ципеле и пропела се на прсте са болном гримасом на лицу.

„Нису штикле за бабе.“

„Идем на спрат.“

„Чекај! Ти си баш постала курчевита.“

„Шта хоћеш?“

„Види, нисам нашао стан. Још“, рекао је покуњено. Изолда је незаинтересовано одмахнула руком.

„Да нећеш можда другог мужа да уселиш?“

„Шта?“

„Само кажем. Много ти се жури, а ти си сад, распуштеница из снова. Позната, ловарна. Ниси нека лепотица. Права сигурица.“

„Не чини те млађим лупетање и лоше офарбана коса.“

„Је ли баш толико лоше?“, забринuto је пипкао власи.

„Осим, ако ниси желео да будеш џинџер.“

„Џинџер! Испао сам џинџер?! На сваком кораку фризерски салон, а о фарбама, нико ништа не зна. Сутра ћу се префарбати у црно. А, да нас двоје спустимо лопту? Јако сам се изнервирао, а ми смо се већ одавно сложили да је најбоље да се разведемо.“

„Дабоме. Само ти, никако да одеш.“

„Још само пар дана. Имај стрпљења.“

„Зар немам?“

„Имаш. Да. Ценим то. Знаш, ја под новим околностима нећу моћи да плаћам алиментацију.“

„Очекивала сам. Отац колац.“

„Ти ме баш презиреш.“

„Колико?“

„Није мала сума.“

„Слушам.“

„Изолда...“

„А Олива?“

„Пусти то. Види, ми смо у браку доста стекли. Ти си била много способнија, капа доле. Ја ћу ускоро...”

„Оженити малолетницу?”

„Не. Трудна је.” Изолда је скочила. У два потеза је своју дугу косу чврсто увезала на потиљку, а то је значило да је врло љута, јер она ће пре себи ломити прсте, него косу, коју је обожавала.

„Да ли схваташ шта си урадио?!”

„Чему таква драма? То је мој живот.”

„Будало! То дете ће бити тридесет година млађе од наше деце!”

„Да, и биће мушко.”

„Глупи, матори јарче! Где ти је био мозак!” Зграбила је кинеску вазу поред комоде и свом снагом је разбила о зид.

„Стани! Та ваза кошта читаво богатство!”

„Скоте неодговорни, залуђени. Како ћеш се кајати...”

„Љубоморна си.”

„Не ласкај себи!” Изолда је брзо мислила и још брже ходала по соби.

„Само под једним условом, добићеш паре. Дакле, не желим да наша деца, икада, сазнају за то дете.”

„Изолда, заостала си као и твој отац! То дете ће им бити полубрат. Иста су крв!”

„За разлику од тебе, ја имам мозак, и мислим два корака унапред. Кад те буде мала оставила, нека деци остане бар мрвица поштовања према шашавом оцу. Ја сам своје рекла!”

„Чекај! Мислиш да ће ме оставити зато што сам стар? Реци!”

„Наравно!“
„Деца неће знати. Обећавам.“
Показала му је два прста. „Два дана.“
„Опет ти! То ми је мало.“
„Мени је пуно.“
„Не препознајем те! Некада сам имао два сата да се уселим. Је л’ се сећаш? Да не би исекла вене од чежње.“
Изолда је из бифеа извадила ракију.
„Хоћеш пиће?“
Сео је уморан и прилично збуњен.
„Некад је било све другачије... Ко би рекао да ћемо довде стићи.“
„Некад си био заљубљен у наш живот.“
„Од тога, не остаде ништа.“
„Јер си остао неостварен.“
„Зато си се ти исказала у овом браку и досегла не-виђене разmere. Шириш се као зараза и на друге континенте.“
„Ти у мени гледаш супарника, а не своју жену.“
„Ја да сам хтео, могао сам имати...“
„Ево ти прилике! Покажи се сад. Млада жена, беба... Нов почетак. Живот ти је управо дао другу шансу.“
„Brava signorina! Sei brillante! И баш те нимало, не погађа?“
„А што би?“
„Због ега. Она је млађа, лепша, секси.“
„Душане, смешан си. Не знам. Да те волим, можда и би.“
„Каже ми сарага Олива...“

„Доста је, дедушино млитави!“

„Ја?! Млитав? Деда? Сад ћеш видети!“

„Не, не приближавај ми се!“

„Још си ми жена!“

„Нећу, не желим Душане!“

Изолда се све више повлачила уназад, док се није прилепила за зид. Десном руком стргао јој је гаћице испод сукње, док је левом руком откопчао шлиц. Изолда се отимала и викала. Он јој је покрио уста руком и набијао је толико снажно да је са зида пала велика уметничка слика.

„Ово ти је за успомену и дуго сећање“, дахтао јој је за вратом.

„Тако, буди још само мало... И? Како деда креше?“

„Као да има сто година.“

Неочекивано је у том тренутку доживео врхунац.

„Каква си ти кучка!“

„На шта се ти палиш!“

Једном руком ју је бацио на кревет. Одскочила је скоро читав метар. Отишао је раздражен и љут у купатило.

Кад се вратио, обмотан пешкиром око струка, видео је Изолду како панично претура по торбици с лековима.

„Шта радиш?“

„Је ли туш слободан?“

„Шта ће ти сви ти лекови?“

„Да се убијем!“

„Изолда! Дај ми те таблете!“

„Будало! Ко зна које болештине имаш!“, одбрусила је с гађењем.

Изолда је једва заспала те ноћи. Она и све око ње је одисало чистоћом и пудером. Мокра коса, коју је овлаш уплела, нехајно је падала с јастука. Душан је седео у кухињи и дуго је посматрао. Када је чврсто заспала, полако јој је пришао и узео у руку њену плетеницу. Требао му је само један покрет великим оштрим маказама. Дугачка плетеница пала је беживотно поред кревета.

Шта је са мном? Она је мајка моје деце. Моја прва и највећа љубав. Зашио сам почео да проналазим друга наручја... Желео сам најпре да пробам. Да проверим да ли сам још у ири. Та самодогађивоси у њуђем зајрљају ме је завела и преварила. Саг, сам себи личим на просјака, док ме она, велика јосиодарица исилађује. Свесна је да јој не требам и да може имаи која хоће. А може и да изабере самоћу, коју њолико воли. Они који воле самоћу, скуио су њлаиили нечије друштво. То је у нашем браку очиио, она. Нисам ја био њолико лош. Више сам јој завидео. Мрзео сам њен усих, јер ми је јосиоао њакмац. Њен јоилед није више јријадао само мени. Ни њен осмех. Пријадао је сваком. Она више није била жена у коју сам се заљубио. Сада је сијурна у себе, има јасне циљеве, заио је хладна као лед. Не цени ме. Не жали за мном. Да ли ми је рањена сујеиа? Вероваио. Каг бих био сурово искрен јрема себи, морао бих знаи и ииа млађахна Мима мисли о мени. За њу сам јоиијуни лузер. Изазов јој је Изолда, с којом бије дој јреко мене. Обеа сам небијан. Да нисам ииак јојрешио? Нисам више млад... Тре-

бало је да се држим сигурносѝи и руѝине. Да ми се нешѝо деси, мала ме не би ни ѝоїледала. Занео сам се исувише. У њеном ѝоїлом, оїојном кревеїу, међу њеним їлаїким, дуїим ноїама, заборавио сам на кршїеницу. Изолда је їре свеїа, їосвећена жена. Ту су и деца, увек уз њене скуїе. Колико ћу још издржаїи са младом, захїевном женом... Годину? Две? Највише ѝеї. Да нисам себе їреценио? Мима. Жељна свеїа... А ја, жељан само ње! Ко најаљени шаров. Кад се роди деїе, имаћу је све мање. Док је ѝоїїуно не изїубим.

Зашїо сам Изолди одсекао косу коју обожава? Зар сам ѝолико мизеран? Можда је још волим? Да ли сам желео да је намерно наружим? У ѝом мом ѝосїуїку виде се моја слабосї и мој очај. Највише бих волео да моїу да их имам обе. Изолду као сигурносї, а Миму за їровод. Такви су мушкарци.

Изолда ненадано ћипи с кревета. Видевши одсечену плетеницу, претворила се у неман! Отрчала је боса до кухиње. Отворила је фиоку и узела највећи нож.

„Сада ћеш остати без муда!“

„Изолда... Шалио сам се! То ти је за деду!“

„Убићу те!“

„Због косе? Купи перику!“

Изолда је свом снагом бацила нож, који је пролетео поред његовог уха, и забио се у дрвени оквир прозора.

„Јеси нормална?!”

Изолда је извадила други нож и уперила га ка Душану.

„Спусти нож Изолда.“

Бацила је и други нож. Осетио је како му је окрзнуо косу на врху главе.

„Јеси ли полудела?! Шта си ти, бре? Јебени Ранду?“

„Мрш из моје куће!“

*

Пружила је затеченој мајци букет жутих лала.

„Прелепе су. Откуд ти, дете? Је л' од фризера? Не свиђа ми се како те је ошишао! Ко је тај?“

Изолда се бацила мајци у загрљај као кад је била девојчица.

Мајка ју је чврсто грлила. „Биће све у реду.“ Рекла је нежно мајка. У том моменту се Изолда сломила.

„Не пуштај ме!“

„Не пушта тебе мајка.“ Док је гласно јецала у мајчином загрљају, осетила је топлу, умирујућу енергију, али је добро чула и мајчине гласне уздахе.

„Извини. Очајна сам.“

„За то мајке служе. А да ти мама направи палачинке? Имам лепе орахе. Онда ћемо натенане нас две, кад се смириш, да попричамо. Да решимо тај проблемчић.“

„Душан чека бебу.“

„Како? Ваљда обоје. Изолда! Па није то тако страшно. Дешава се да жене у твојим годинама затрудне. Не бој се, лудице! То је дивна вест!“

„Нисам трудна.“

„Како? Не разумем.“

„Он чека бебу са другом.“

„Којом другом?“

„Са неком клинком. Родиће му сина.“

„Господе! Шта то причаш? Морам да седнем. Јеси ли сигурна?! После тридесет година брака и троје деце?!“

„Да.“

„Је ли је он полудео?“

„Ошишао ме је.“

„Ђаво га однео! Одмах ми је било чудно. Помислих шта јој би да одсече оно што највише воли...“

„Могла сам га убити.“

„Зар мора тако, дете моје?“

„Одавно смо два странца, која се мимоилазе.“

„Какав је то однос?“

„Никакав, мајко. У почетку сам патила, јер сам изгубила своју илузију о браку. Чак сам покушала да га спасим. Али, узалудно сам се пењала. Као Сизиф...“

„Значи, све наопако“, казала је мајка сама за себе.

„Апсурдно је што сам годинама радила исте ствари! Бдела над њим и децом. Кад су деца отишла, он ме је запоставио. Спасавала ме је креативност и те моје хаљине...“

„Значи, ви већ дуго живите формално?“

„Да. Жао ми је због деце.“

„Колико сам туговала за унуцима, а сад видим да постоји виши разлог зашто су у иностранству.“

„Тако испаде.“

Мајка је забринута рекла: „Криза средњих година. Ђаво ушао у њега! Али, и у тебе Иззи.“

„Љубав је престала. То је, у ствари, брак.“

„Јесте ли довољно причали? Ово су озбиљне ствари.“

„Ја боље не умем.“
„Никад он није био за тебе Изолда! Никад!“
„Ах! Теби ни један није довољно добар за мене!“
„Ниједан!“
„А за кога би ти мене дала, кад би морала?“
„Само за министра!“
„Мама!“
„Ништа мање од тога!“
„Какви црни министри...“
„У моје време нису били црни, већ добре прилике.“
„Прошло је то време одавно.“
„Ја ћу те подржати. Али отац... Знаш га.“
„Знам“, уздахнула је Изолда.
„Бојиш се? Није ни мени свеједно.“
„Нема нам друге, него да издржимо. Ја сам њему већ рекла да је и очева воља да он оде.“
„Изолда! Знаш да за њега реч развод не постоји. Остао је старомодан и прек. Не знам хоћу ли моћи да га убедим“, била је потиштена мајка.
„А ако ово види?“
Изолда је задигла хаљину.
На бутинама је имала велике хематоме.
„Убио га господ Бог! Шта сам доживела? Јеси ли га пријавила?! Душан је постао звер! Зашто си ћутала?!“ Мајка је почела да плаче. „Додај ми црвени несесер да ти дам хепатромбин. Убио га господ!“
„Мама, смири се.“
„Добро, добро. Морамо обе бити рационалне. Дакле овако, тужна јеси, али ниси пала у депресију. Суочила си се храбро са целом ситуацијом.“

„Морала сам да одзумирам ситуацију...”

„Енергију сад усмери ка онима, који те воле безусловно.“ Мајка се расплакала.

Изолда ју је ганута загрлила и љубила.

„Сад ће и отац да дође.“ Мајка је помало у паници брисала сузе.

„Желим да ти кажем да ја нисам опседнута идејом да не могу живети без љубави. И не сагледавам ствари из угла како сам јадна и сама на свету, јер немам партнера. Колико год болан и непријатан био, развод није неподношљив. Чим се, подноси. Нисам ја несретница која не може себи признати да је муж вара и да је више не воли.“

„Тачно. И ниси упала у зачарану замку како су та непријатна осећања толико страшна, и да се од њих може изгубити разум, нити се трудиш да покажеш, да си боље, него што јеси. Мајка тебе родила! Бићеш ти поново срећна.“

„Мамице! Хоћеш да попијемо кафицу?“

„Ал’ ону твоју, Изолда.“

„Ону моју“, намигнула је Изолда.

Изолда је сипала кафу у позлаћене шољице, а штанглице с орасима сервирала у тањириће од кобалта.

„А што тај есцајг? Знаш да је за госте.“

„Е моја мама! Нема више тих гостију.“

*

Изолда је спавала мирно на мајчином крилу, кад је отац ушао у кућу.

„Шта је с њом? Је л’ болесна?“

„Нека се одмори. Мученица.“

„Каква мученица?“

Мајка је брисала сузе. „Раде, буди човек... Разуми је. Молим те.“

„Шта се десило?“

„Разводе се.“

„Ко?!“

„Душан и Изолда.“

„Шта то причаш Смиљка?! После венчања у цркви и троје деце? Сад су решили да полуде?! Неће моћи! Има да трпе једно друго. Како су оно рекли? И у добру и у злу! И у злу, Смиљка!“

„Раде, најпре седи. Хоћеш да ти поставим да ручаш? Хоћеш лозу?“

„Сумњива си ти мени. Да ти њој ниси попустила у њеном безумљу?“

„Тата... Стигао си“, рекла је још увек поспана Изолда.

„Је ли тачно оно што мајка каже?“

„Јесте оче. Не могу више.“

„Ћут! Кад смо ти говорили да се не удајеш за Душана, да није за тебе, да ће се осећати увек мање вредним... Шта је било? Да ли се сећаш Изолда? Претила си нам одласком на Нови Зеланд. Клела си се да је он човек твог живота, да те силно воли и да није љубоморан на твоју диплому. Је ли тако било Изолда?“

„Јесте. Обећао је да ће завршити студије, бити амбициознији...“

„Е моја ћерко, где ти обећају много, малу торбу понеси! И, шта ћемо? Остао је отпочетка у твојој сенци, а ти сад увиђаш да тај човек није за тебе.“

Како то?“

„Променио се. Постао је агресиван, пије...”

„Покажи му модрице, нека види шта ти је несрећник урадио“, плакала је погођена мајка.

„Аха! Почео је да пије... А што пије, Изолда? Што је агресиван?“

„И отац му је био.“

„Ћут! А не мислиш да је такав због твог смуцања по белом свету? Који би муж то трпео? Ту ни паре не помажу. Само одмажу. Ставила си га у потчињен положај. Осећа се ко говно, ја да ти кажем, док се ти, као нека шипарица, шеташ с манекенкама на писти. Срамота! Да ниси ти полудела, а не Душан?“

„Тата, он... Он има другу и жели слободу.“

„Ја ти то и говорим, ћурко једна! Наравно, да би се доказао! Поред тебе је ништак. Важније су ти крпетине од брака.“

„Раде! Наша ћерка је...”

„Ћут! Велика наука сашити 'аљину! Зна се који су животни приоритети. Поготово једне жене.“

„И умрећеш тако затуцан!“

„Смиљка, ћут! А, па, видим да си јој ти, иза мојих леђа, дала подршку да се разведе...”

„Мени је моје дете најважније!“

„А то што ће људи прстом да упиру у нас?“

„Могу само да нам завиде!“

„Завиде?“

„Дабоме! На троје златних унучића и на успешној кћери!“

„А иза леђа ће ми се подсмевати и причати да ми је ћерка курва!“